

З НАРАД У ПАНАМІ

ПАНАМА. — Делегація Злучених Держав Америки на міжамериканській конференції в Панамі подала проект неутралітної смуги довкола цілого американського континенту, по обох боках. Ця смуга булаб широка 300 миль і починалася від заливів Пасмакводи, себто від американсько-канадської границі; звідтам тягнулася просто на південь до околиць Флориди. Звідтам її шлаг на південний схід здовж берегів Бразилії й Аргентини, й закрутивши там, пішлаб знов по Тихім океані на північ, до Каліфорнії. В тій неутралітній смузі патрулювалиб американські військові кораблі і не дозволялиб воюючим кораблям вирівнювати в ній свої військові порухи. Замітне те, що навіть острови Фалькланд біля Аргентини, на яких є побудована англійська воєнна база, зачислені до цієї неутралітної смуги. Зате відкритими лишаються береги Канади.

На нарадах виринули суперечки відносно листи продуктів, за які воюючі краї будуть сплатити неутралітні кораблі і навіть їх затоплювати. Деякі полуднево-американські краї гарячо протестували проти цієї листи, кажучи, що до контрабандних продуктів треба зачислити лише зброю й амуніцію, а не харчі й інші продукти. Є голоси, щоб ігнорувати листи, опубліковані воюючими країнами.

МАЛИЙ СПАДОК БЕЗРОБІТТЯ.

ВАШИНГТОН. — У часі липня безробітність знов обнизила і сягнула найнижчий вершок від грудня 1937 року. Та все таки маємо ще нині дев'ять і пів мільона безробітних. Головний директор „Добло Пі Ей“, Герінгтон, заявив, що не треба себе дурити рожевими надіями, напевно внаслідок війни безробіття так спаде, що всі дістануть працю. В найкращім випадку, говорив він, тільки одна четвертина з нинішнього числа безробітних одстане працю. Свої передбачення він опирає на фактах, що Англія і Франція тепер не можуть багато купувати в Америці, а то тому, що вони мусять платити готівкою. А готівки їм багато не стане. Знову на борг, маючи попередній досвід, ніхто їм в Америці продуктів не дасть. Америка може значно піднести свою торгівлю лише з Південною Америкою. Бо Азія так-то загорожена. Південна Америка не може аж так поправити нашого положення, щоб зникло безробіття, зазначив Герінгтон.

КОРАБЕЛЬНІ ЛІНІ ВЖЕ ПРОТЕСТУЮТЬ.

ВАШИНГТОН. — Американські корабельні лінії внесли протест до конгресу в зв'язку з задуманою зміною неутралітностевого закону, яка забороняла американським кораблям під тяжкою карою займатися перевозом продуктів до воюючих країн. Корабельні лінії твердять, що тим уряд цілком уба американський корабельний промисл.

ЯК АМЕРИКАНСЬКІ БІЗНЕСМЕНІ ФІНАНСУВАЛИ КОМУНІСТІВ.

ВАШИНГТОН. — Бувший голова російського Червоного Хреста, д-р Дубровський, що опісля був правним радником совєтського уряду в Америці, говорив перед комітетом Діанса, як то американські бізнесмени підпомагали комуністичних видавництв в Америці шпигунську і перевертну акцію. Не хотіли, вони давали їм на ту роботу коло трьох мільйонів доларів річно. А діялося це так: совєтський „Амторг“, який дієколі робив замовлення в американських фірмах, „піддавав думку“, щоб ті фірми оголошувалися в ріжних комуністичних видавництвах. В той спосіб вони фінансували ті видавництва. Дубровський також говорив, що Совєти шахрували жидів, збираючи в Америці гроші на переселення жидів до їх „автономної держави“ в Білорусії. На родину вони брали по \$2,000. Та скоро це припинилось, бо жиди переконалися, що та „жидівська держава“ положена в таких околицях, що ніхто не може там виїхати. Побирали великі гроші Совєти з Америки також у той спосіб, що всі ті гроші, які належали совєтським громадянам чи чи то як аскурація, чи як інвалідська пенсія, забирали собі, а людям давали за те безвартісні рублі. Бувало й таке, що щоб заманити ті гроші з заграниці до Совєтів, совєтська влада дозволяла людям купувати доми, або якісь інші посілости. Але як лише гроші знайшлися в руках уряду, уряд назад відбирав ті доми. Совєтський уряд, говорив Дубровський, поступав так, як звичайні рекетіри.

АРХИТЕКТИ ВИСКАЗУЮТЬСЯ ЗА БУДОВУ ДЕШЕВИХ ДОМІВ.

ВАШИНГТОН. — Американський інститут архитєктів ухвалив резолюцію домогаться від федеральних, стейтових і льокальних властей дальшого інтензивного будування дешевих, а вигідних домів, в цінах приступних для найширшого загалу. Бо внаслідок війни будова домів готова припинитись, а промисл готов відвернутись на більше поплатні виробу військових продуктів. До цього уряд не повинен допустити, говорив архитєкти.

ЗНЕСІТЬ ЕМБАРГО!

Президент Рузвельт говорить до конгресу і доказує, що треба знести ембарго й уникнути світової війни. За ним сидять спікер Бенкред і віцепрезидент Гарнер. На самім краю направо сидить генерал бригади Едвін М. Ватсон.

СУДЯТЬ ДЕЗЕРТИРА БЕРГДОЛА

НЬО ЙОРК. — Військовий суд судить тепер мільонера Гровера Клівленда Бергдола, який той час у Німеччині, а потайки вернувся до Америки і тут пробує у своїй резиденції сім літ. Він також признався, що вживав до того фальшивих назвищ і паспортів. Йому грозить довга тюрма. Перед судом Бергдола.

ПАНІ РУЗВЕЛТ ЗА ЗМІНУ ЕМБАРГА

ВАШИНГТОН. — Жінка преналісти далі допитувалися її, чи вона має вплив на президента. Пані Рузвельт відповіла, що ні, хоч вони часом разом за столом дискутують про ріжні політичні теми, а не лише мовчки дивляться на себе.

НОВІ НАДІЇ ДЛЯ КОРКОРЕНІВ І КОГЕНІВ

ВАШИНГТОН. — Коркорен і Коген, два впливові люди в тісним кружку політиків „нового розділу“, радіють, що президент Рузвельт на пресовій конференції зазначив, що „воєнний комітет“, до якого входили чоловічі бізнесмени і промисловці, скоро закінчить свою діяльність. Коли це станеться, то великий вплив на американську політику назад вернеться в руки Коркоренів і Когенів, думають вони.

МОРСЬКА ВІЙНА

ЛОНДОН. — Одно певне, що була боротьба між німецькими літаками й англійськими воєнними кораблями. Черчилль заявив у парламенті, що англійська фльота сягнула повну перемогу, а Герінг у Німеччині твердить, що німецькі літаки цілком знищили англійський військовий корабель, призначений для воження літаків.

ГОТОВІ ВИПЛАЧУВАТИ ПЕНСИЇ ДЛЯ СТАРИХ

ВАШИНГТОН. — Директор бюро виплат пенсій для старих, Корзон, заявив, що, не звертаючи уваги на війну, федеральний уряд має зложити фонди для виплат пенсій для старих. Ці пенсії, згідно з новим зарядженням конгресу, зачнуть виплачувати з першим січнем 1940 р.

ЗАСУДИЛИ ЦИГАНІВ-КОНОКРАДІВ.

Суд у Володимирі Волинським засудив на карі від 3 до 4 р. в'язниці трьох циганів, яких приловили на крадіжці коней.

НОВИЙ СОЮЗ

БУКАРЕШТ. — Румунія слідить дуже уважно за тим, що діється тепер у Москві, де радять заступники Совєтів, Німеччини і Туреччини. Є там також і заступник Естонії, але хіба на те, щоб дізнатися, що Естонія вже так якби була під Совєтами. Її подиктовано, що Совєти заберуть під свою охорону її острови на Балтику, а також її столицю Талін, ніби для торговельних цілей, бо Талін — це пристань. Подібна доля же Латвію, а також і Литву. Туреччина вже так якби була по стороні Совєтів. Ось тому так і відгрожується тепер Німеччині, що коли Англія і Франція не схочуть загодитися з Німеччиною, то мусять числитися з воєнним німецько-совєтським і італійським союзом, і Туреччиною, що не є з ними. Ось тому і Німеччина так уступає Совєтам.

ПАПА РЯТУЄ ОСТАНКИ ПОЛЬЩІ

РИМ. — Мусоліні намагається впливати на Англію і Францію в тому напрямі, що немає ніякого зміслу вести далі війну за Польщу, яка не існує. А окремо від нього веде живу дипломатичну акцію папа, намагаючись нахилити Францію й Англію погодитися з Німеччиною, щоб таким чином спійняти війну і припинити поширення комунізму й атеїзму в Європі. Зокрема папа пропонує, щоб змагати до створення малої Польщі, такої, щоб була на чисто польській землі, але щоб була до певної міри незалежною буферною католицькою державою та щоб польський нарід був таким чином хоронений з одного боку перед комунізмом, а з другого — перед німецьким новопоганством.

СОВЄТСЬКО-НАЦІСТИЧНЕ КУМАННЯ

МОСКВА. — Американський кореспондент описує, як на летунським полі повитано приїзд нацистичного міністра заграничних справ, фон Рібентропа. Каже, що ще такої параді тут не було при такій незначній події, як прибуття міністра на переговори. Отже першим самим прилетом німецького літака з Рібентропом стояла вже військова совєтська банда з 50 музикантів, а крім того прибув ще почесний відділ з 130 жовнів, цілий у зброї й в білих рукавицях, як на найбільшу парад, яку можна бачити хіба в Лондоні при надзвичайних нарадах з королем. Усюди видніли нацистичні прапори. Прибули на привітання і високі совєтські достойники. Усе те, каже американський кореспондент, дуже відбивало ще й тому, що трохи пізніше прилетів на те саме летунське поле естонський міністер заграничних справ, також у важній дипломатичній місії. Та на його привітання — прибула тільки одна особа. А очевидно, що не було ні сліду по війську, банді й т. п.

ГАЛИЦЬКИЙ НАФТОВИЙ БАСЕЙН У СОВЄТСЬКИХ РУКАХ

БУДАПЕШТ. — Совєтські війська, що ввійшли до Дрогобича і Борислава, переконалися, що забере багато часу, заки буде можна користати з нафтових джерел і рафінерій. Все те понижене відступаючими польськими військами.

СОВЄТСЬКА АРМІЯ В КАРПАТАХ.

БУДАПЕШТ. — Совєтські війська, що наблизились до мадярської границі, поступають дуже осторожно. Випитують точно, де є границя, щоб її не переступити. В горах вже впали сніги. „Мадярска“ границя це в дійсності границя, що відділяє Галичину від Карпатської України.

ОБІЯНКА ДРОГОБИЦЬКИХ РОБІТНИКІВ.

МОСКВА. — Штаб Червоної Армії подає, що секретар Комуністичної Партії (більшевиків) України відвідав Дрогобич і переговорював з робітниками, зайнятих в нафтових рафінеріях, які приобіцяли, що допоможуть, щоб рафінерії зачали якнайскорше функціонувати. Совєти подають, що в Бориславі добувають уже нафту з 150 джерел.

УЖЕ ЗАВЕДЕНО БОЛЬШЕВИЦЬКІ ПОРЯДКИ.

МОСКВА. — Із звідомлень совєтської преси про події в Західній Україні виходить, що большевицька територія поступає вперед. Владу поперебирали по місцевостях совєтські комітети.

ВІСТІ З ПОЛЬСЬКОГО ДЖЕРЕЛА.

УЖОК (Галичина). — Через Ужок перейшли тисячі польських збігів. Вони кажуть, що разом з совєтським військом ідуть чекісти, що арештують зараз у першу чергу бувших польських урядовців і їх кудись вивозять, мабуть на Сибір. Найбільше терплять, кажуть збігці, польські ксьондзи. Совєтська влада замикає церкви, щоб їх переміняти на кінові театри або на будинки для урядування совєтських урядовців. Фабрики не працюють, бо їх перше понижене. Камениці, вілли і палати віддано пролетаріатові, а землю селянам.

ЛЛОЙД ДЖОРДЖ МАЄ ПОГОРДУ ДО ПОЛЬСЬКОЇ ВЛАДИ.

ЛОНДОН. — Бувший англійський прем'єр з часів минулої світової війни, Ллойд Джордж, що був одним з творців версайського договору, забрав слово в пресі в справі Польщі. Пригадав, що він був проти цього, щоб Польща забирала чужі землі, а також згадав за спротиви українців та їх війну з Польщею. Підкреслив, що Польща забрала західно-українські й білоруські та литовські землі безправно, а за 20 літ своєї влади дала докази, що не вміє поводитися з національними меншостями і керувати державою. На те відповів Ллойд Джорджові польський посол в Лондоні, граф Рачинський, кажучи, що це, що Польща тепер слаба, є виною Ллойда Джорджа, бо він не допустив, щоб Польща могла ще спаралізувати Східні Пруси. Тепер проголошено в пресі ще одно писмо Ллойда Джорджа, в якому він, відповідаючи польському амбасадорові, підкреслює, що не відкликує з попередньої заяви ні слова. І ще додає, що має погорду до такого уряду, що покинув у найнещасливішій годині „хоробрих жовнів“ і „нуждою прибитих селян“, а сам утік до чужого краю. Далі сказав, що Англія не може посвячувати себе на те, щоб новою творити давню Польщу. Заявив, що селянство живе в Польщі в страшній нужді завдяки польській феодальній системі. І тому воно вітає навіть большевиків як „визвольників“. Закінчив тим, що Велика Британія і Франція не будуть боротися за те, щоб наново прилучити до Польщі народи, які не хочуть зносити польського варварства і насильства.

ВАРШАВА ПІДАЛАСЯ.

БЕРЛІН. — Німецьке командування оголосило, що військовий командант Варшави зголосив цілковиту здачу міста. Формальне перебрання влади відбудеться в п'ятницю. В місті й на передмістях буде ще до 100,000 польських жовнів. Варшава була в полум'ях. Горить до 500 домів. В останніх днях згинуло до 3,000 осіб, головню від бомбових атак. Місто, відоме своєю красою, уявляє тепер собою одну велику руїну. По вулицях повно трунів. В останніх днях вбивали масово коні, щоб мати свіже м'ясо. Кажуть, що ще й тепер не піддаються польські жінки, себто відділи „амазонок“, що тут і там далі ставлять опір.

ОЧИЩУЮТЬ ФРАНЦІЮ ВІД КОМУНІСТІВ.

ПАРИЖ. — Край Блюмів і Еріотів, великих оборонців Совєтів, як і край „народного фронту“ розпочав широчезну акцію ліквідації комунізму. В Франції вже розв'язана комуністична партія. Ув'язнено багато комуністів, а тепер розв'язують іще й такі організації, що називали себе „приятелями Совєтів“, чи „симпатизували з Третім Інтернаціоналом“.

• 3 ДНЯ •

„НА ВСЯКИЙ ВИПАДОК“

Так виходить, що Америка не піде до війни. Всі є проти війни: церква, бизнесмени, банкири, ветерани попередніх воєн, політичні партії, уряд. Президент Рузвельт у недавній промові в конгресі навіть заявляв, що ніхто не має права монополізувати для себе назви „миролюбця“, бо всі відповідальні кола й особи в Америці хочуть миру. А перетворити мир на війну президент, і він, як заявляв, уже всіх сил, щоб до війни такі не допустити.

Колиж до того ми візьмемо під увагу факт, що з боку Англії й Франції нема найменшої обави якогось нападу на Америку, а також факт, що Німеччина теж аж тремтить, щоб Америка не пішла проти неї війною, можна набратися певності, що такі Америка до війни не піде і ми матимемо тут в Америці спокій. Будемо дивитися здалека на те, що діється в Європі, і будемо мати, як то кажуть, за дурно „шов“.

ІНШІ ВІСТКИ.

Та з другого боку читаємо в газетах такі вістки, які трохи баламутять нас і зменшують нашу певність, що війни не буде. Ось читаємо, що генерал Волтер Деламейтер має нараджуватися з посади командира Нью-Йорку, Ля Гардією, як о-зброїти Нью-Йорк та як зробити його відпорним на чужі на-зиди, головню наїзди чужих літаків. Деламейтер радить, щоб чимкорше устатити в різних стратегічних місцях Нью-Йорку 200 протилетунських гармат. Він навіть на-галь, щоб фабрики чимкорше почали виріб тих гармат; а також, щоб робітники взяли-ся до будівництва цементових підлож для них. Далі, щоб приготувати для них фахову обслугову. Бо існуюча на-ціональна гвардія, говорив ге-нерал, далеко не приготівана до тих завдань.

ПРОЄКТ ГАРВЕЯ.

А президент дільниці Квінс, Джордж Гарвей, звернувся недавно листом до секретаря війни Вудрінга з пропозиці-єю, щоб у Нью-Йорку негайно сформувати 25 полків з бу-вших ветеранів, по 1,000 осіб у кожному полку. Вони заняли-ся протилетунською оборо-ною. Це була б тільки „резер-ва“. Бо крім них частину обо-ронної служби виконувало би правильно американське вій-сько. В згаданій листі Гарвей говорить, що ці міри стали б задовільними на випадок, ко-либ з котрогобудь боку грозив Нью-Йоркові повітря-ний напад.

ПОЩО ЦЕ?

Виріна питання: пощо це? Відповідають: на всякий ви-падок. Гаразд. Алеж, який ви-падок? Ми знаємо дуже до-бре, які краї сусідують з Аме-рикою. Знаємо також добре, як ті краї відносяться до А-мерики. Вкінці знаємо, що війна не спадає на людей не-передбачено, так, немов дош з неба.

Не звертаючи уваги на ми-ролюбні настрої американців, так виходить, що можливість американської участі в євро-пейській війні таки є. Бо на-що булоб устатувати 200 гар-мат та носитися з думкою творення 25 полків охотни-ків?

ДЕ ГРОЗИТЬ НЕБЕЗПЕКА?

Теперішня війна, як і остан-ня, це не війна урядів, чи ди-настій. Це війна народів, за-суто народні інтереси. Коли-сь давно воював один цар, чи король з іншим царем, або

королем і коли програв війну, то віддавав кавалок своєї зем-лі переможцеві, а ширшому загалові рідко коли ставало від того тяжче, чи легше. Ни-ні б'ються цілі народи за „життєвий простір“, за „місце під сонцем“, або за свободу, проти чийсь домінації й дик-татури. Тому в теперішній війні беруть участь найширші маси, з своїми всіми матері-яльними і моральними ресур-сами.

„Колись легко було відріж-нити „воєнні продукти“ від „невоєнних“. Нині ці ріж-ниці майже нема. Бо майже кожний продукт грає роллю у війні: пшениця, вугіль, нафта, бавовна, дерево, суконні ви-роби і т. д. Коли якийсь край доставляє воюючому краєві наприклад нафти, то він ро-бить йому тим не меншу про-слугу, ніж колиб доставляв готові бомби.

ПОЛОЖЕННЯ АМЕРИКИ.

Америка своїм неутрально-стевим законом заборонила вивіз зброї й амуніції до во-юючих сторін. Але вона не за-боронила вивозу інших про-дуктів, що можуть мати та-кож першорядне значіння для ведення війни.

Ворожі краї закупляють у-же нині американські кораблі на морі і перешукують їх. Зчасом вони готові їх затоп-лювати. Німці вже нині затоп-люють кораблі неутральных країв, які доставляли ворогам потрібні для війни продукти. Те саме може статися з аме-риканськими кораблями. У-ряд буде мусити тоді проте-стувати, або зрезигнувати з усякої торгівлі. На останнє він не хоче згодитися. А самі паперові протести не помо-

DETROIT, HAMTRAMCK, MICH.

Подаємо до відома урядників і членів відділів У. Н. Со-юзу з Гемтремк, Дітройт і околиць, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

В УКРАЇНСЬКІМ ДЕМОКРАТИЧНІМ КЛЮБІ, 2376 GRAYLING STREET, HAMTRAMCK, MICH.

У СУБОТУ, 30. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 30, 1939)

в год. 3:30 пополудні.

Усі урядники й члени повинні коначно прибути на ці збори. У справах У. Н. Союзу промовлятиме гол. секретар Д. Галиччін.

Для Вест Сайд Дітройт відбудуться такі самі збори в У. Н. Домі по ювілейнім концерті в неділю, 1. жовтня. 222,6

ЗА КОМІТЕТ:

Д-р А. Т. Кібзей, гол. контролор. В. Ділик, гол. радний.

ВАЖНЕ! УКРАЇНЦІ В ДІТРОЙТ І ОКОЛИЦІ! УКРАЇНЦІ ЗІ СТЕЙТУ МІШГАН!

Запрошуємо Вас на

45-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ЯКИЙ ВЛАШТУЮТЬ ДЕСЯТЬ ВІДДІЛІВ У. Н. С.

З ДІТРОЙТ, ГЕМТРЕМКУ І ОКОЛИЦЬ

У НЕДІЛЮ, 1. ЖОВТНЯ (OCTOBER 1, 1939)

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,

4655 MARTIN AVENUE, DETROIT, MICH.

ПРОГРАМА ЮВІЛЕЮ:

1. ПАНАХИДА за померлих членів У. Н. С. в церкві св. Івана Христителя при вулицях Clipper & Edward, Detroit, в 2. год. пополудні.
2. З церкви ПОХІД до Союзовими прапорами до У. Н. Дому.
3. КОНЦЕРТ в У. Н. Домі. (а) Концертом тоючи виконують цер-ковні хори з Гемтремк і з Вест Сайд Дітройт, під проводом п. Нахвостача і Стисловського. (б) Головну промову виголосить гол. секр. У. Н. Союзу, п. Д. ГАЛИЧЧІН. Будуть також місцеві бесідники в українській і англійській мові.

Початок — 3. год. пополудні. — Вступ вільний.

Упродовж 45 років У. Н. Союз сповняє вірно службу супроти своїх членів, супроти української імміграції і українського народу. Наше розуміння до цієї великої праці, яку виконував і виконує У. Н. Союз, ми покажемо найкраще тим, коли всі прийдемо на його 45-літній ювілей. 222,6

Центральний Комітет місцевих відділів У. Н. С.

ПОЗІР! РОЧЕСТЕР, Н. Й., І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ ВІДДІЛУ О.У. ВІДБУДЕТЬСЯ

ЗАГАЛЬНЕ ВІЧЕ

В НЕДІЛЮ, 1. ЖОВТНЯ (OCTOBER 1, 1939)

В УКРАЇНСЬКІМ НАР. ДОМІ 831 JOSEPH AVE.

точно в другій годині пополудні.

На вічу буде промовляти щойно прибувший з рідного краю. В. Гавриляк: організатор і референт молодечої організації в краю „Каменяри“. Просимо громадян численно прибути в озна-чення часу.

жуть. Готові зговорити гар-мати й Америка опиниться у війні.

ЗНЕСЕННЯ ЕМБАРГА.

Тепер ведеться в конгресі боротьба за те, щоб знести так зване „ембарго“, себто заборону вивозу зброї й аму-ніції воюючим краям. Прези-дент є за зміну. Він твердить, що ембарго не охоронить А-мерики від війни, а навпаки, готове її до війни втягнути. На місце теперішньої заборо-ни президент радить прода-вати всім краям усе, чого вони захочуть; тільки хай запла-тять за куплені продукти го-тівкою, і хай собі їх звідсілля забирають.

Знавці кажуть, що й те о-статочне не охоронить Аме-рики від війни, бо краї, які не зможуть в Америці нічого ку-пувати, готові пакостити в са-мій Америці, підсуватись ближче до її берегів та до джерел її продукції. Їх зух-вальство буде тим більше, чим слабше буде озброєна Америка та її прибережні міс-та.

Тому треба озброюватись, треба устатувати протилетун-ські гармати й творити доб-ровольчі полки: для миру, а-бо для війни.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

ЧЕСТЕР, ПА.

Жертви архієпископської канцелярії української православної церкви в Америці.

О. Омелян Мишич, секретар епископської канцелярії, переслав жер-тви на збіжжя з Карпатської Укра-їни від таких українських правосла-вних парохій в Америці: від укр. прав. парохії в Скрантоні, Па., \$14; від укр. прав. парохії в Клівленді, О., \$18,90; від укр. прав. парохії в Че-стері, Па., \$39,48. Разом \$72,38.

МОЛЯТЬСЯ ПРО МИР.

Король Джордж і о. Павло Ф. Д. Лабіліер, канонік абатства, опускають Вестмінстерське Абатство, де відбувалося богослуження про мир, що на ній була королівська родина.

Е. Ж.

ХЕМІЯ НА СЛУЖБІ СМЕРТИ

Гази — засоби хемічної боротьби.

Так багато говорять нині хмарна погода, а крім цього вже про велике примінення уночі, коли вітер не діє так бойових газів у майбутній війні, що варто приглянутися, які то „благодаті“ зішлють вони люду.

Вже підчас світової війни примінили на полі боротьби коло 50 різних родів бойових газів; сьогодні їх число збіль-шилося; бо люди — цеж ві-дома річ — є дуже винахідли-ві в тому, щоби ближньому вкоротити вік. До витворення бойових газів уживають ріж-них хемічних засобів, що мо-жуть бути або газом, або плино, як теж і суцільним тілом; вони затроюють пові-тря або терен і при зустрічі з організмом людини спричи-нюють у ньому ріжнородні за-бурення.

Треба зазначити, що назва „бойові газів“ — неточна, бо всі відомі бойові отруї (поза декотрим) це в дійсності а-бо плини, або суцільні тіла.

Та з уваги на те, що бойові отруї у виді плини чи суціль-ного тіла (н. пр. хльороа-це-тофенон — слізний газ — а-дамент — стерніт) усатаки за-троюють повітря у виді пари, а на організм діють подібно, як і газові тіла, — тому то й „голос науки“ й „голос юрби“ всі ці бойові хемічні засоби зве „бойовими газами“.

Ділимо газів на: 1) газів, що викликають попарення — от-же такі, що крім діяння на віддіхові шляхи й очі, діють рівночасно і на цілу поверхню тіла, тобто на шкіру; щоб забезпечитися перед ними, треба приміняти охорону одежу або подбати про про-тигазову кімнату; 2) газів, що не викликають попарення — вони діють тільки на очі і від-діхові шляхи й протигазова маска чи апарат з киснем — це вистарчальна охорона.

Важна-теж справа, як до-вго діють у терені бойові газів. З уваги на це ділимо їх на три групи: 1) тривалі газів — що діють у терені й кілька літ, як нпр. іперит, люїзит, ка-міт; 2) середньотривалі газів — їх діяння в терені триває кілька до кільканадцять годин як напр. двофосген, хльоро-пікрин, стерніт; 3) корот-котривалі газів — діють від кількох хвилин до пару годин, як напр. хльор, фосген, прусь-кий квас.

Треба додати, що час три-вання газової хмари чи мряки залежить теж від 1. вітру, 2. температури, 3. атмосферич-них опадів, 4. будови терену. Сильний вітер швидше роз-носить газову хмару в напрямі вітру; це саме — висока температура; дощ або густий сніг прибиває газові дробини до землі. Найкраща пора на газовий напад це мрячна і

глянньмося хоч до найважні-ших.

Фосген — це в нормальній температурі газ; тяжчий від повітря, без краси, пізнати його по запаху гнилих лист-ків; при більшому згущенні — викликає вражіння удушє-ня, дуже отруйний, викликає поважне ушкодження легенів. Вживають у газових бомбах чи кулях, а теж і пускають з вітром (хвильовий напад), що віє в сторону ворога. — Як охорону перед газом вжива-ють відповідні маски (з ак-тивованим вугіллям, з основ-ними гранульками). Хльоро-пікрин — це вже теч, без краси та зате з дуже гострим запахом; діє дуже душливо й викликає слізи. Подразное очі і легені, викликає блюва-ня. Уживають у газових бом-бах, руч. гранатах. Пруський квас — це безбарвна теч, що видає запах гірких мигдалів. Сильна отруя, швидко вбиває. Бромоецетон — це жовта теч, що викликає прослезін-ня, чхання та кашель. Ужива-ють у ручних чи крісових гра-натах.

Хльороацетифенон — це су-цільне тіло; як газ є безбарвний і видає запах черемхи; під його впливом виступають сильні слізи. Каміт це теж суцільне тіло; газ видає ясо-жовту барву, та пахне мов мід. Це слізний газ, що по довшому часі викликає біль голови, кашель і недуги очей.

Ось найважніші газів. Проти них уживають ржних газових масок, що їх всі держави ви-роблюють під теперішню по-ру у великих масах.

Охорона перед газами — особна тема; а всеж таки, ко-ли не маєте маски — тоді мо-жете заступити її — хоч на деякий час — хустинкою, на-моченою у розчині звичайно-го мила.

Злодій.

— Подумай! Вчора вночі за-крався до нас злодій.

— А вкрав що?

— Гірше! Він лежить у ліч-ниці. Моя жінка думала, що це я...

УВАГА! УВАГА!

ЛОНГ АЙЛЕНД, АСТОРІЯ, БРУКЛІН, НЬО ЙОРК

І ОКОЛИЦІ:

ТОВАРИСТВО ЗАПОРІЗЬКА СІЧ, відділі 46-тих Провіденс в Лонг Айленд Сіті, влаштовую

ОСІННІЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 30. ВЕРЕСНЯ 1939 у ВЕЛІКІЙ ВОЛКЕРТ ГАЛІ, 3811 — 27 вулиця.

Поч. від год. 8. ввечір. — Вступ 40 ц.

Іхати з Нью-Йорку собієм до Таймс Сквер або Гренд Сентрал, пересісти на Флоринг або Асторія соб-ней, вністи на Квінсборо Пляза, пе-рейти 27-мою вулицею з бляюки до освітеної знадвору Волкерт Галі. Нью-Йоркським товариствам, котрі влашто-вуть вистави або балі, варто бачити ту Галію.

Між шотландцями.

Якийсь акробат пописувався штучною ходження по ливні, що була напнята між двома триповерховими каменницями. Рівночасно його жінка крути-лася між юрбою збираючи гроші.

Коли вона підійшла до Мек Нага, цей здивувався:

— Як це, жінко, вже збира-ете на нього? Таж він іде не вправ?

НЕ МИНАЄ ТЕПЕР ДНІ,

ЩОБИ ПРЕСА НЕ ДИСКУТУ-ЛА ЦЬОГО ВАЖНОГО ПИТАН-НЯ І ЩОБИ ХТОСЬ З ДЕР-ЖАВНИХ КЕРМАНІВ НЕ ЗГАДАВ ПРО ТЕ,

ЯК ПОЛЬЩА ТРАКТУВА-ЛА СВОЇ НАЦІОНАЛЬНІ МЕНШИНИ.

ЯК ХОЧЕТЕ ДАТИ НА ТАКІ ЗАПИТИ

ОСНОВНУ ВІДПОВІДЬ

ДАЙТЕ ПОМУ ЗБІРКУ ДОКУ-МЕНТІВ ПРО ПОЛЬСЬКУ ПА-ЦИФІКАЦІЮ В ГАЛИЧИНІ, що її видали Обєднання Укра-їнських Організацій в Америці в 1931. році під наголовком:

POLISH ATROCITIES IN UKRAINE

500 СТОРІН ДОКУМЕНТІВ. ЦІНА ЛІШЕ 1 ДОЛЯРА.

ЗАМОВЛЯЙТЕ:

“SVOBODA” P. O. Box 346 Jersey City, N. J.

УВАГА! ПРОВІДЕНС, Р. АЙ., І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ГРОМАДИ В ПРОВІДЕНС

— влаштовується —

ПЕРШИЙ ОСІННІЙ БАЛЬ

У СУБОТУ, 30. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 30, 1939)

В САЛІ K. of P. HALL, 380 ELMWOOD AVE.

Початок у годині 8. ввечір. — Вступ 35 ц.

За добру й веселу забаву ручить — Комітет.

УВАГА! КЛІВЛЕНД, ОГАЙО! УВАГА!

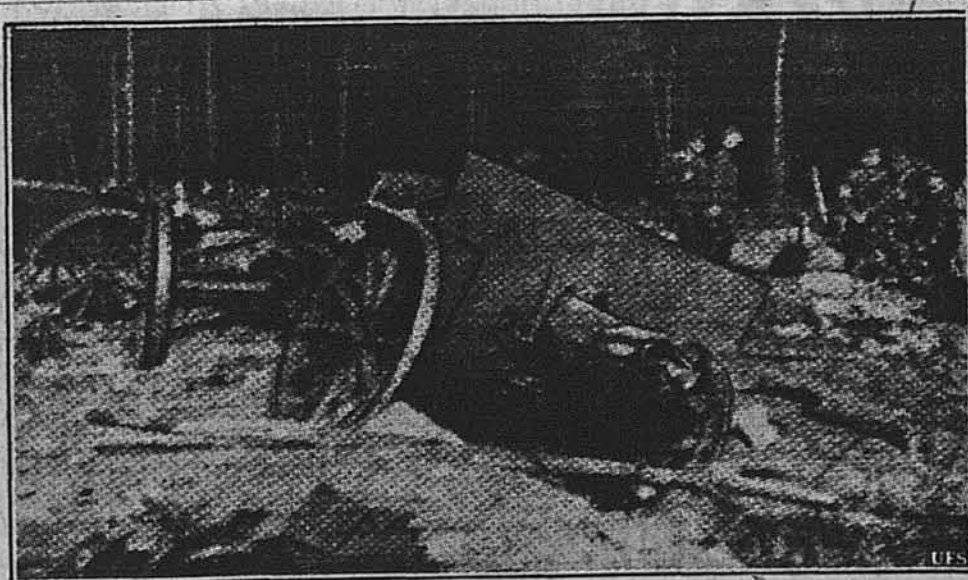
СПІВАЦЬКО-ДРАМАТИЧНИЙ КРУЖОК „БАНДУРИСТ“ ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКВІ (2280 W. 11 ST.) улажує представлення пєси в 4-ох діях, І. Тогобочного

„МАТИ НАЙМИЧКА“

В НЕДІЛЮ, 1. ЖОВТНЯ (OCTOBER 1, 1939)

Початок 6:30 ввечір. — Вступ 35 центів.

Українки й українці! Прийдіть громадо на це гарне представлення, котре Вам нагадає життя в селі в Україні, представить постать Жінки-Матери страдниць, що з святого обов'язку Матері й української любови виховала сина, як написав то Т. Шевченко. Побачите добру гру наших щирих аматорів. Кличте Ваших знайомих!

ПО БИТВІ.

Німецькі офіцери (направо) оглядають десь у Польщі розбиту польську батарею.

ПОЗІР! РОЧЕСТЕР, Н. Я. ПОЗІР!
ЗАХОДОМ АМАТОРІВ ХОРУ „БОЯН“ ПРИБИ ЦЕРКВІ
СВ. ІОСАФАТА
відіграється перший раз у цій місцевості пресесла комедія в двох
актах **„ТРЬОХ ДО ВИБОРУ“**
В СУБОТУ, 30. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 30, 1939)
В НОВІЙ ПАРОХІЯЛЬНІЙ САЛІ ПРИБИ 303 HUDSON AVE.
Початок у год. 8. вечером. — Вступ для старших 35 ц.
У виставі беруть участь аматори: А. Бігун, М. Сорохей,
М. Блага, С. Януша, В. Береза, І. Сидор, І. Митчук, А. Задорський.
Режисерує М. Біланський. Додаток призначений на парадію і хор. За
„Трьох до вибору“ співають і веселий час речуть — Уряд хору.

УВАГА! УКРАЇНЦІ НЬО ЙОРКУ І ІНШИХ СТЕЙТІВ! УВАГА!
ПРИ НАГОДІ ВІДВІДИН СВІТОВОЇ ВИСТАВИ
В НЬО ЙОРКУ
не забудьте завітати до УКР. РЕСТАВРАЦІЇ під назвою:
„LUCKY OPEN KITCHEN“
33 THIRD AVE. (3), межі 9. і 10. вулицею,
NEW YORK CITY
Там можна дістати по приступних цінах смачні
старокравці, як рівно американські страви. Ми певні,
що Вас задовольнить, як цього певні ті сотні й сотні
іншорських українців і американців, котрі вже щодня
заходять до нашої Реставрації.
За добрий харч і обслуговування
браття І. І. А. ТЕЛЕТІЙ.

НАЙНОВІШІ СТІННІ КАЛЕНДАРІ НА 1940 РІК

Величина 15x20

Наталка Полтавка.

Гетьман Іван Мазепа.

За Україну

1918 Листопад

ЦІНА КАЛЕНДАРІВ:	1 до 4 по	5 до 11	12 до 24	25 до 49	50 до 99	100 до 249	250 до 499	500 до 1000	13 ц.	10	9	8
1 до 4 по	25 ц.	20	15	10	5	4	3	2	13 ц.	10	9	8
5 до 11	20	15	10	5	4	3	2	1	10	9	8	7
12 до 24	15	10	5	4	3	2	1	0.5	9	8	7	6
25 до 49	10	5	4	3	2	1	0.5	0.25	8	7	6	5

В нас є великий склад ріжних роду календарів і святкових
карток. Агенти, скеларі й всі інші хай пишуть по безплатній
каталог до:
UKRAINIAN BAZAAR, 2248 Grayling Av., Detroit, Mich.

**ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО
ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРО-
СВІТА — ЦЕ СИЛА. ПИШИТЬ ПО НАЙНОВІШІЙ
ЦІННИК КНИЖОК.**

„СВОБОДА“

81-83 GRAND ST. (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

І ЗНОВУ ВДОМА!

Обладований ріжними хатніми причадами, Ля-
до Барта, 9-літній хлопець з Джексонвілю, Флорида,
прибув до Нью Йорку з Європи, де він подорожував зо
своєю матір'ю. Він приїхав на пароплаві „Конте ді Са-
воя“, що привіз разом 2,158 пасажирів — найбільше
число від початку теперішньої війни.

ЩО ДЛЯ МЕНЕ ОЗНАЧАЄ ДЕМОКРАТІЯ

Написав: Джеймс Т. Шатвел.

(Заввага: Автор цієї статті, проф. Шатвел, це один з най-
визначніших істориків Амери-
ки. Він є широко знаний не
лише в Америці, але й за кор-
доном, бо крім своїх історич-
них праць проф. Шатвел пра-
цює ще над поширенням
культурної співпраці між на-
родами. Проф. Шатвел є про-
фесором історії в Колумбій-
ським університеті і директо-
ром економіки й історії в
„Карнегі Ендамент фор
Інтернешенел Піс“. Його статті
це десята з черги статей про
демократію, які пишуть для
Чужинського Інформаційно-
го Бюро визначні роджені тут
і за кордоном американці. За
висловлені в статтях думки
відповідають самі автори).

Заголовок цієї статті вибра-
ло Чужинське Інформаційне
Бюро. Він ясний і кожному
зрозумілий. Це добре, бо зви-
чайно буває так, що, пишучи
за великі світлі ідеї, письмен-
ники вживають високопарних
слів і густо-часто, замість ви-
яснити дану справу, вони за-
темнюють її. Демократія є не
лише близькою річчю, але й
добре званою формою відно-
син між людьми. Значиться

в найнижчих шарах суспіль-
ства, а кінчиться в заокруг-
лені державної форми прав-
ління. Врешті, пробою такої
форми правління є те, чи дані
суспільність уміє використати
її для свободного вислов-
лювання й реалізування іде-
лів гуманності, терпимости і
культурного розвою людства
взагалі.

Демократія означає добро-
сусідське відношення між на-
родами і приятельське відно-
шення між людьми взагалі.
Демократія вимагає практи-
кування соціальної справед-
ливости і противиться занед-
банню соціальної пристойно-
сти. Ми, що живемо під демо-
кратичною формою правління,
повинні жити чесно, толе-
рантно й не забороняти ніко-
му тих прав, якими самі доро-
жимо.

Основною засадою демо-
кратії є не робити другому
того, чого самі собі не бажа-
ємо. Наприклад, визискування
другої людини або другої на-
ції зовсім не належить до
демократії. Однак історія по-
казує, що не все так було,
бо до зреалізування демокра-
тії треба мати такі інституції,
які „голосилиб і пильнували“

демократичних ідеалів від на-
паду. Тому власне демократія
процвітає лише серед тих на-
родів, які мають довгий до-
свід самоуправління і відпові-
дальні суди справедливости.

Правдина демократія вима-
гає загальної піддержки дер-
жавного апарату, але рівноча-
сно треба слідувати за ним, чи
сповняє він свої функції. Лю-
ди дуже часто заведують
свої громадянські обов'язки і
віддають державні справи в
руки політиканів і спеців, які
мають готові розв'язки на всі
питання. Якщо так робиться,
то в кінці нарід же на тім ви-
ходить, бо зростається кон-
троль свого уряду. Найбільш
компетентне правління не за-
ступити критичної думки сво-
їх громадян. Особливо тепер,
у часі модерних наук, коли
перед нами завжди стають нові
і трудні питання. В таких ча-
сах треба, щоб кожний гро-
мадянин мав отворені очі і
тверезо глядіть на державні
справи. Не все мудро є відда-
вати розв'язку суспільних пи-
тань в руки державних уряд-
ників.

Найбільша небезпека для
демократії є нині в полі між-
народних відносин. Самолюб-
на автаркія, яка наладнює
свої господарські справи від-
повідно до своїх власних по-
треб, часто нехтує вимоги
своїх сусідів і добуває свої
цілі фізичною силою. Най-
кращою розв'язкою міжна-
роднього економічного пи-
тання є пропозиція державно-
го секретаря Гола, який каже,
щоби протидіяти диктатор-
рам, а саме, щоб усі народи
світу заклали між собою
рівноправні економічні дого-
вори. Та нещастя хотіло, що
перед наступаючою загрозою
війни народи скорше дбають
за право існування ніж за до-
бробут у державі. Тому саме
демократична торговельна
політика Злучених Держав не
має спромоги розвитку. Але
такі відносини довго існувати
не будуть. Прийде час, що де-
мократична думка переможе.

Не треба забувати, що ци-
вілізація може існувати лише
на засадах справедливости, а
справедливість може розвива-
тися лише там, де права й о-
б'язки громадян совісно ви-
конуються. Ідея засад еконо-
мічної справедливости тепер
перетоплюється і в Європі і в
Азії. Збгляду на деструкційні
сили іммігрантів, результат
може і не допише, але накі-
нець правда переможе.

В школі.

Учитель: — Михасю, пока-
жи мені на карті Америку.

Михась показує.

Добре. А тепер, мої до-
рогі, скажіть мені, хто від-
крив Америку?

Ціла класа одноголосно: Ми-
хась!

ПЛАТНЕ ПОЛІТ. ОГЛОШЕННЯ

**УВАГА УКРАЇНЦІ 7. ВАРДИ
В КЛІВЛЕНДІ, ОГАІО,
УВАГА!**

**ГОЛОСУЙТЕ ДНЯ 3. ЖОВТНЯ
НА ЗНАНОГО ВАМ КАНДИДАТА
ДО МІСЬКОЇ РАДИ**

ПАВЛА Т. БЕТЛЕЯ
PAUL T. BETLEY

Він заслужив на Ваше довіря, бо
своєю невимушеною працею
для 7. Варди до-
казав, що може
гідно заступати
нас у міській у-
праві. Він теж
робить заходи,
щоби одну з
головних улиць
в Клівленді на-
звати україн-
ським іменем. Голосуйте на нього, бо
лиш йому можете повірити справу
7. Варди.
Keep 7th Ward Progressing!
Re-Elect Paul T. Betley to Council!

Теж причина.

Пані: Чи це правда, Олю,
що хочете нас покинути?

Куховарка: Так, прошу пані.

Пані: Чому?

Куховарка: Бо мені тут не
подається.

Пані: Що вам не подаба-
ється?

Куховарка: Служба є нече-
на і гардероба пані не в мойо-
му густі.

Добра мішанина.

Учитель: Ваш син, пані, має
велику жажду знання! По кім
він це одідичив?

Мати: Знання по мені, а
жажду по батькові.

Д-Р ЮРІЯ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET,
Between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.

Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до
12. Вечір від 6 до 8, а в неділю
рано від 10 до 12.

Даром пробна МІЛЕРТОН LAXATIVE

Мілертон є приємний і легкий
до зажиття.
„Мілертон дає найкращі успіхи,
коли його вживається тільки в ко-
лечности, а тоді займається його
або зараз перед нічним спочи-
нком, або по встанню рано.
Мілертон не виробляє привички.
ОДНА ВЕЛИКА КОРОБКА 75¢
вистане майже на цілий
місяць.

Спеціальна Ювілейна

Офорта

Цини до 31. грудня 1939:	
1 Package Millerton	.75
2 " "	1.25
3 " "	1.75
6 " "	3.00

Цини по 1. січня 1940:

1 Package Millerton	1.00
2 " "	1.50
3 " "	2.00
6 " "	3.50

Питайте за зільям Мілертон у
вашій суцільній аптеці, а як там
його не мають, то пишуть до:
J. S. MILLER, Inc., Dept. U.,
P. O. Box 628, Newark, N. J.
Single package not sent C.O.D.
Small postage stamps acceptable.
Ці цини важні лише при замовлен-
ні присто з головного офісу.

ШУКАЮТЬ ОСІБ

ПОШУКУВАННЯ
Майже ДАНИЛІШИН, жінка Васи-
ля, з першого шлюбу Козак, що меш-
кає під адресою: Ріма, Ілесс-Канада,
пошукує свого брата Карла ГЛО-
ВАШКОГО, коло 48 літ, що прибув
до Америки 1908 р. з Королівни, пов-
буча, Галичина. 15 літ тому перебу-
вав у Воєло, Н. Я. де був формо-
ном у папірній, був жонатий і ма-
єдється одну дитину. Хто би про
нього знав, або він сам, зволіт на-
скиво повідомити: Mrs. Wasy! Dav-
lyshyn, Rama, Saskatchewan, Canada.
233-6

РЕАЛЬНІСТЬ НА ПРОДАЖ

\$6,500
коштує 4-фамілійний мурований дім
Рент \$1,375.
12-фамілійний мурований дім з 2
скелами. Рент \$1,400. Ціна \$15,000.
За інформаціями звертайтесь до:
S. KOWBASNIK,
277 E. 10th St., New York, N. Y.

Д-Р ВОЛОД. ГАШИЦЬ

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР І ХІРУРГ
690 S. 19th ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Essex 3-5066

Урядові години: Від 1 до 3 попо-
від 6 до 8 вечір.
В неділю згідно з умовою.

ЗАНЕДБАНИ ХРОНІЧНІ НЕДУГИ

доводять до безпартійного терпіня.
Аналіз крові, луги „Екс“,
аналіз сечі, медична екзамінація
ПО НИЗЬКІЙ ЦІНІ
заселяють у лікарню діагнозу.

Ревматичні стани, „Гей фівер“, астма,
клатоти, відходої, кишків, піхури,
задої і інфекції лікується модерними
способами. — ПОРАДА ЛАРОМ
DR. DERUNA

128 East 89th St., New York City.
Кожного дня від 10—2 год.
і від 4—9. У неділю від 10—2.

Осібна ждальня для жінок

МИХАЙЛО КАНЮК

УКРАЇНСЬКИЙ
ПОХОРОННИК

2321 W. CHICAGO AVE.
CHICAGO, ILL.

Модерна каплиця.
Добра обслуга.
ЦІНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ
ВСІХ

Телефон: Armistead 4575
Тел. до дому: Seeley 0298.

МИРОН ЛИТВИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОТРЕБНИК

Без ріжних, як далеко вози
Нічаром. Врані ввотрєба тем-
фонуйте до нас. Обслуга шкєр
і чєсна. — Офіс:
883 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ УНДЕРТЕРКЕР

виряджує погребамі по ціні так
низькій, як \$150. Обслуга
найкраща.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 8th ST., NEW YORK CITY.

Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ
В BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 188 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Melrose 6-5577

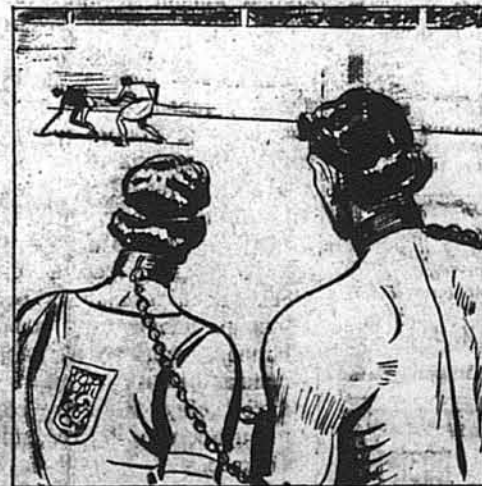
ТАРЗАН І СЛОНОЛЮДИ

Тарзана і Вальтора запрова-
дили під браму арени, а звід-
там ввели до середини заго-
родженого парканом місця, що
було недалеко головної лужі.
З ними було кілька інших не-
вільників, що в змаганнях ма-
ли сконати, щоб розвеселити
тим королеву і її жорстоких
прибічників.

В паркані був бєльок, на
котрий можна було стати і
так приглядатись до того, що
діялося в середині. Сторожа
дозволила в'язням стати на
цей бєльок, щоб дивитись на
те, що очікувало їх самих.
Першим на арену виступив ве-
личезний змагун зо списом і
мечем; проти нього виступив
один шляхтич.

Шляхтич був значно менший
і мав лише короткого меча.
Це мав бути звичайний морд,
а не ніякий змаг. Бо шляхтич
не мав найменшого шансу о-
боронитись перед великаном.
Видно було, що великана ща-
дили, а шляхтича засудили на
смерть. „А всетаки того вели-
кана легко міг би шляхтич по-
бороти, колиб знав його хи-
би“, заговорив Тарзан.

Це почув один із сторожів
і, поглянувши на Тарзана не-
довірливо, заговорив: „Ти ка-
жеш, що ти збив би того ве-
личезного Гаярка?“ „Чому ні?“
відповів Тарзан. „Він і бонгуз
і дурень“, „Гаярк бонгуз!“ —
закричав сторож. „Він найвід-
важніший зо всіх. Стривай, я
постараюсь, що ти поспробуєш
його відваги. Це буде твій кі-
нець“.